

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Oppilaanohjaus ja opinto- ohjaus

Heli Nederström
Opetusneuvos, OKM

Tiina Silander
johtaja, OKM

Perusopetuksen oppilaanohjaus

- Perusopetuksen oppilaanohjausta on kehitetty osana Oikeus oppia -ohjelmaa.
- Keväällä 2021 myönnettiin 3 miljoonaa euroa perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämiseen käytettäväksi vuosina 2021–2022.
- Rahoitusta sai 22 paikallista hanketta, jotka ovat toteuttaneet kehittämisohjelman tavoitteita.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut hankkeiden kehittämistyötä yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Ohjauksen koulutuksen kanssa.

Tutkimus tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen käytännön toteutumisesta

- Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus – työprosessit, kohtaamiset ja oppilaan toimijuus (TEHEKOP) -tutkimuksen toteuttaa Itä-Suomen yliopisto.
- Tutkimuksessa tuotetaan perustavaa tietoa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen käytännön toteutumisesta erilaisissa kouluissa.
- Tavoitteena on kehittää tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta niin, että oppilaanohjaus olisi tuloksellista ja yhdenvertaista, yhteisöllistä ja koko kouluyhteisön jaetun ohjaustietoisuuden ja -toiminnan kannattelemaa.

Lisäksi:

- Hyvän ohjauksen kriteerien uudistustyö Opetushallituksen koordinoimana.
 - Kyseessä suositus ja työkalu, joka on laadittu perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen ohjauksen laadun tukemiseen, kehittämiseen ja varmistamiseen.
- Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) toteuttama Opinto-ohjauksen uusia muotoja koskeva arviointi (2022–2024).
 - Arviointi liittyy opinto-ohjauksen uusiin ja vahvistettuihin muotoihin, joita oppivelvollisuuden laajentamisen myötä on otettu käyttöön
 - Tavoitteena tunnistaa ja arvioida käytäntöjä, jotka tukevat mm. opinto-ohjauksen jatkumoa, tukevat oppivelvollisuuden suorittamista sekä edistävät opiskelijoiden hyvinvointia.
 - Arviointi tuottaa johtopäätöksiä ja suosituksia, joita voidaan hyödyntää koulutuksen eri tasoilla ja eri tahojen toimesta

Opinto-ohjaus ammatillisessa koulutuksessa

- Oikeus osata -kehittämisohjelma (6 milj. euroa)
 - Valo -valtakunnallista laatua ohjaukseen (10 verkostohanketta ja 82 osatoteuttajaa).
 - Paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia ohjauksen toimintamalleja, prosesseja ja käytäntöjä.
 - Valtakunnallinen malli vaativan erityisen tuen ohjaukselle sekä valtakunnallinen esitys urasuunnitelman tietosisällöille.
 - Hyvän ohjauksen kriteerit, sähköisen tiedonsiirron mallit siirtymävaiheisiin, ohjauksessa käytettävä digitaalinen teknologia, opinnollistaminen ja asuntolaohjaus.

Opinto-ohjaus lukiokoulutuksessa

- Lukion laatu- ja saavutettavuusohjelma (3,8 milj. euroa)
 - Oikea-aikainen ja opiskelijan tarpeisiin vastaava opinto- ja uraohjaus.
 - Eniten tukea ja ohjausta tarvitsevien nuorten saaman ohjauksen vahvistaminen.
 - Erityisesti oppimisvaikeuksista kärsivät, psyykkisesti oireilevat nuoret, maahanmuuttajataustaiset ja vieraskieliset nuoret.
 - Valtakunnallisesti systemaattiset ja opiskelijoita yhdenvertaisesti kohtelevat ohjauksen toimintatavat ja käytänteet.
 - Ohjauksen laadun varmistaminen ja riittävyyden turvaaminen.

Opinto-ohjauksen määrällinen saatavuus ja riittävyys

- Koulutuksen tutkimuslaitoksen (JY) toteuttama selvitys valmistuu vuoden loppuun mennessä.
- Lukioissa keskimäärin yhtä opinto-ohjaajaa kohden 180 opiskelijaa. Pienimmillään yhtä opinto-ohjaajaa kohden 33 opiskelijaa, enimmillään yhdellä opinto-ohjaajalla oli laskennallisesti 309 opiskelijaa.
- Ammatillisissa oppilaitoksissa keskimäärin yhtä opinto-ohjaajaa kohden 393 opiskelijaa. Pienimmillään yhtä opinto-ohjaajaa kohden 236 opiskelijaa, enimmillään laskennallisesti 726 opiskelijaa.
- Lukiossa opinto-ohjaajan rooli korostuu ohjauksen antajana, ryhmänohjaajan ja muiden opettajien merkitys on jonkin verran pienempi.
- Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelijat raportoivat saaneensa selvästi eniten ohjausta, neuvoa ja tukea ryhmänohjaajalta, seuraavaksi eniten HOKS-ohjaajalta ja muilta opettajilta ja vähiten opinto-ohjaajalta.

Olen saanut riittävästi opinto-ohjausta

Lukio n = 4998, Ammatilliset oppilaitokset n = 1534

